

id: SI_004

model: anthropic/claude-sonnet-4.6

seeds:

04_risiko: usikkerhet

03_relasjon: tillit

05_handling: utforsk

01_perspektiv: økonomisk

02_tidhorisont: historisk

Instans SI_004

Seeds: økonomisk | historisk | tillit | usikkerhet | utforsk

Historisk mønster vi gjentar - og bør unngå

Offentlig sektor har gjentatte ganger innført teknologi som overgår eksisterende kontrollrammer – fra tidlig internetttilgang på 90-tallet til ukontrollert skytransisjon på 2010-tallet. Resultatet: reaktiv sikkerhet, kostbar opprydding, tapt tillit. Agentisk KI er samme mønster, men med høyere fart og irreversibilitet.

Tillit som arkitekturprinsipp, ikke etterpåklokskap

Det kritiske spørsmålet er ikke hva agentene kan gjøre, men hvem og hva som stoler på hvem. Anbefalt tilnærming: **Zero-Trust for agenter** – ingen agent får implisitt tillit basert på identitet alene. Konkret:

- Hver agent tildeles et **korttidslivslangt token** (maks 15 min TTL) via en dedikert agent-identitetsprovider, atskilt fra menneskelige IAM-kontoer
- Handlingsrom defineres som eksplisitte **allow-lists per systemdomene**, ikke generelle RBAC-roller
- Eldre fagsystemer isoleres bak et **proxy-lag** (f.eks. Kong Gateway eller AWS API Gateway) som oversetter og logger alle agentforespørsler

---

Undervurderte risikoer - den økonomiske blindsonen

Virksomheter kalkulerer pilotkosten (6-9 måneder), men ikke **katastrofekostnaden**: én agent som sletter eller korrupperer data i et fagsystem uten rollback kan koste 10-50x pilotkostnaden i gjenoppretting og omdømmetap. Spesielt undervurdert:

- **Kaskadeeffekter**: agent A kaller API som trigger agent B – feil propagerer eksponentielt
- **Data-eksfiltrering via prompt injection** i LLM-baserte agenter mot eksterne tjenester
- **Manglende revisjonsspor** i eldre systemer betyr at ansvar ikke kan plasseres – juridisk og regulatorisk risiko

---

Kontrollmodell: Utforsk innenfor grenser

Design etter prinsippet **“sandbox-first, expand by evidence”**:

1. Start med **read-only agenter** i pilot – ingen skrivetilgang før revisjonslogging er fullstendig
2. Implementer **circuit breakers**: agent stoppes automatisk ved >3 uventede API-svar innen 60 sekunder
3. All ekstern kommunikasjon via **egress-proxy** med statisk allowlist – ingen dynamisk DNS-oppslag

---

Konkrete neste steg

1. **Uke 1-2**: Kartlegg alle systemer agenten skal nå – klassifiser hvert som “kontrollert” (API + logging) vs. “ukontrollert” (eldre system). Ukontrollerte systemer er out-of-scope for pilot.
2. **Uke 3-4**: Etabler dedikert agent-IAM atskilt fra eksisterende bruker-IAM, med automatisk nøkkelrotasjon via HashiCorp Vault eller tilsvarende.
3. **Måned 2**: Gjennomfør **red team-øvelse** spesifikt rettet mot agentens handlingsrom – ikke generell penetrasjonstest.